

ოქტომბერი

საბავშვო
საბჭოთაო

137
1945

1945

8

პროლეტარებო ყველა ჰვეენისა, შვიერთდღისი

საბავშვო ჟურნალი
მდიდრულთანაბრების

ოქტომბრული

დამომცემლობა
„კომუნისტი“

№ 8

სიძებნები
1945

წელიწადი მებუთმებო

საბჭოთავშელის პლკკ ცენტრალური
კომისიების-სოციალდემოკრატი (რკგანსო)
„Октябрьский“ ежемесячный детский
журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, ლენინის ქ. № 28
ტელ. 3-81-85

შ ი ნ ა ა რ ს ი

სახე-პო (ლექვი)	1
• გიორგი შატერაშვილი—პირველი დღე სკოლაში (ლექვი)	2
• მარშენ ჭანიშვილი—სკოლამდელი თბიბ (ლექვი)	3
• ნინო ნაკაშიძე—ტოტრი და ბებია (მოთხრობა)	4
• ი. გრიშაშვილი—ყურადღება (ლექვი)	5
• იოსებ პავლიაშვილი—ვასოს რინები (მოთხრობა)	6
• გიორგი კაჭახიძე—ვირის ტყუა (იკავი)	7
• არნო თნელი—მამალი და შურია (ლექვი)	7
• სერგო კვლიაშვილი—არბული იკავები.	8
• გრიგოლ ცეცხლაძე—ტოლები (ლექვი)	9
• კ. გოგიაშვილი—სკოლისაკენ (ლექვი)	9
• ალექსანდრე საჯაია—(წერილი)	10
• ალექსანდრე საჯაია—ორი ყანა (ზღაპარი)	10
• გიორგი ივან-შვილი—ხარბი დათო (მოთხრობა)	12
• გ. ზინკი—დათვი (ზღაპარი, თარგმანი ლადო ასათიანისა)	13
• ზურაბ ჭუმბურიძე—გაიზარდე (ლექვი)	13
• ქმები გრიშება—მგელი და ადაზიანი (ზღაპარი, თარგმ. გერმან.)	15
• გიორგი კაჭახიძე—ზარმაცი ხარი (იკავი)	16
• თობობა—(თარგმანი ინგლისურიდან მკაველა ყაფშიძისა) გარეკ მე-3 გამოცანები—(შედ. ნ. ნ-ლეღისა და ა. საინროელის მიერ) გარეკ მე-3 რეზუსი—შედგენილი ნ. ბებიაშვილის მიერ გარეკ მე-4 ყდაზე: „და-მმა“, სახატო შესრულებულია მხატვარ სევერიან მაისაშვილის მიერ.	

ჟურნალი გაფორმებულია მხატვრების: ლადო ავალიანის, ლადო გუღიაშვილის გიორგი გორდელაძის, მარიკა დაუშვილის, რუსუდან შედელაშვილის, ვახტანგ ერისთავის, სევერიან კეცხოველისა სევერიან მაისაშვილისა და სხვ. მიერ.

სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, დ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაჭახიძე, რ. მარგინი (პ.-მე. რედაქტორი), ი. სხხარულიძე, ნ. უნაღკოშვილი.

40507

ს ა ზ ე ი მ ო

ჩვენს საყვარელ სამშობლოში სიბარულის ისმის ხშები,
ურვეულო ზეიშია, დღე დაგვიდგა გამარჯვების!
ყველას გული ახლა ხარობს, აღისფერი ბრწყინავს დროშა,
ვერაგ მტერზე გამარჯვება დღეს სტალინმა მოგვილოცა!
შის სიციცხლე, დღეგრძელობა, ვინც სამშობლოს შუეს დარაჯობს,
გამარჯვებულ ხალხის სარდალს, დიად სტალინს გაუმარჯოს!

პირველი დღე სკოლაში

გაბედულად მიდიოდა
 სკოლისაკენ პატარა,
 თუმცა ამ დილით დედისკომ
 უცნობ ქუჩით ატარა.
 მიდიოდა ჩანთით ხელში
 თვალგებარწყინებული,
 ბედნიერი, მხიარული,
 მხნე და დამშვიდებული.
 მაგრამ როცა მერხზე დასვეს
 და სუყველა დაწყნარდა, —
 მოიწყინა ჩვენმა გმირმა,
 გული აუფანტკალდა.
 ნეტავ რატომ? მან ხომ დილით
 დედას მისცა პირობა,
 რომ ისწავლის მუდამ კარგად,
 გამოიჩენს გმირობას!
 მასწავლებლის ხმა გაისმის,
 ტკბილია და დედური,
 მას სამოცი თვალი უმზერს —
 ყველა დამშვიდებული.
 კაკო რალამ შეაშფოთა,
 იგი თითქოს მარტოა,
 ცრემლიანი თვალები
 რატომ გაუფართოვდა?!
 იცის, გარეთ დედა უცდის,
 მას ხომ მისცა პირობა,
 რომ ისწავლის მუდამ კარგად,
 გამოიჩენს გმირობას!
 დედის ტკბილად გახსენება
 გულს უყუჩებს, მხნევდება,
 ცრემლს იწმენდს და სიყვარულით
 აღმზრდელს შეაცქერდება.

გიორგი შაგვაძის მიერ

სკოლამდელი თინა

პატარა ქალი თინაო,
ნეტავ რამ მოგაწყენაო?
— ჩვენი ბავშვები სწავლობენ,
მე მართლაც დავრჩი შინაო!

სკოლაში სწავლა, მეც მინდა,
შინ ვოფნა მომეწყენაო,
ვისწავლი, ვიმეცადინებ,
ვერვინ გამისწრებს წინაო!

პაკიან ჭანიშვილი

ნახტი ნათელა იაქოშვილისა

ეთერი & ბებია

მოთხრობა

ბებიამ პატარა ეთერს სურათები აჩვენა და უთხრა:

— აბა, ეთერ, გამოიცანი, ვისი სურათებია?

— აი, ეს შენ ხარ, ბები, — უთხრა ბავშვმა, — ეს ბაბუაა, ეს პატარა გოგო მე ვარ.

— არა, ჩემო საყვარელო, ეს გოგონა შენ კი არა, შენი დედაა.

— რას ამბობ, ბები, ეს მე ვარ, დედა ხომ დიდიანა?!

— დედაა, როდესაც პატარა იყო.

— არა, ბები, შენ არ იცი. დედა არ შეიძლება პატარა იყოს, პატარა მე ვარ და ამიტომ ეს გოგონა მე ვარ. შენ დაგავიწყდა, ბები: შენ ხომ ამბობ, სიბერით ყველაფერი მავიწყდებო.

და რამდენსაც არ უმტკიცებდა ბებია, ეთერს არ სჯეროდა, რომ შეიძლება დედა როდისმე პატარა ყოფილიყო.

ყურადღება

თვალმერცხაღა ჩვენმა ჯუნამ
 ეს თვე ზღვაზე გაატარა.
 შერძობიერი გოგონაა,
 უველა აქებს დიდ-მატარა.
 ის ისეთი კუდრატაა,
 ისე ნაზი, ისე კარგი...
 აი, დედას ზღვის კენჭები
 შეუგროვა მთელი ზარგი.
 — ეს ღაღია! ეს ზურმუხტი!
 ეს ალმასი, ფირუხქარი!
 ძიხასუხე, დედუნეო,
 მოგწონს ჩემი სანუქარი?
 დედამ ზირი დაუკოცნა,
 იგონო გულში თუ რა სდება:
 მე ამ ქვებზე უფრო მოძწონს,
 შეილო, შენი ყურადღება!

ი. გრიშაშვილი

ნაბატი ნათელა იანქოშვილისა

ვასოს ოინები

მოთხარბა

— უპ! — ამოიქმინა ვასომ, როდესაც ქილაში მურაბა განახეწა. გილოკა თითები და გაიფიქრა: „ახლა კი ვაფქეხი, მგერამ დედა რომ მოვა და შეიტყობს, რა ვუთხრა?“

უცებ გარეთ გავიდა. მონახა ფისო, შემოიყვანა ოთახში და სახეზე და წინა ფეხებზე მურაბის წვენი წაუცხო. ქილა კი ისევ კარადაში შედგა. სახურავი არ დაახურა. კარადის კარიც ღია დატოვა.

— ნამდვილად მოხერხებული ვარ. დედა ვერაფერს შემატყობს. დინახავს თუ არა მურაბით მოთხუნული ფისოს, ქურდობას მის დაბარალეხს, — იფიქრა ვასომ. გახარებული გარეთ გავიდა, კარი გაიხურა, რომ ფისო ოთახიდან არ გასულიყო. ნახატი რ. ზედელაშვილისა.

შინდაბრუნებულმა ვასოს დედამ როცა დინახა კარადის კარი ღია იყო და თავმობდილ ქილაში მურაბა განახეწებულა, მაშინვე მიხვდა: — ეს ვასოს ნამოქმედარი იქნებოა. მიტრიალდა ვასოს დასაძახებლად, მაგრამ კუთხეში კატა შენიშნა, რომელიც თავთვის ილოკავდა. კატის ირგვლივ იატაკი მურაბის წვენი იყო მოსერილი და თვითონ კატაც — მურაბით გათხუნული.

ვასოს დედა ამ სურათში ძლიერ გააკვირვა და ვასოს დაუძახა:

ვასო თამამად შევიდა ოთახში:

— რა გინდა, დედა?

— შე ელოკო, გეგონა ვერ მიგიხვდებოდი ეშპაკობას?! ამდენი მურაბა როგორ შეკვამე?

— რას ამბობ, მე როდის შეკვამე? — ისეთი გაკვირვებით იკითხა ვასომ, თითქოს მართალი ყოფილიყო.

— მაშ ვინ შესკამდა?!

— იქნება კატამ შეკამა!

ვასომ ოთახის კუთხისაკენ გაიხვდა, სადაც მურაბის წვენი გათხუნული კატა ისევ ილოკავდა თავებს.

— დედა, დედილო, ამ მსუნჯ ფისოს შეუკამია, არხენად კუთხეში მიმჯდარა და შეხედე, როგორ ილოკავს თავებს! დედამ მწყურალად კატას გადახვდა.

— მაშ ფისოს შეუკამია! — სთქვა მან გაკვირვებით. მერე მურაბის ქილა კარადიდან გადმოიღო და ვასოს უხრა:

— კატის ნაჭამი მურაბა რაღად ვარ-
გა! წაილე, დანარჩენი ძაღლის დაუსხი.

ვასო ადგილიდან არ დაძრულა. დე-
ლისათვის პასუხის ვაცემაც ვერ მოახერხა.

დედამ დაბნეულობა რომ შენიშნა ვა-
სოს, თვითონ წავიდა კარებისაკენ და ძაღლს
დაუძახა.

ვასოს შეეშინდა. იფიქრა: მურაბა მარ-
თლა არ დაუსხას ძაღლსო, ვეღარ მოით-
მინა და დედას მიიძახა:

— დედა! არა, კატის ნაჭამი არ არის,
ძაღლს ნუ დაუსხამ!

— მაშ შენი ნაჭამია ხომ?

დარცხევნილმა ვასომ თავი დახარა, არ
იცოდა რა ეთქვა.

იოსებ კავლიაშვილი

ვირის ჭკუა

იხაზი

ვირი და ცხენი. მინდვრად მუხის
წრდილში იდგნენ და სიცხით შე-
წუსებულნი კუდებით ბუზებს იგე-
რიებდნენ. მოულოდნელად მათ ახ-
ლო კურდღულმა გაიცანცალა და
ბუჩქნარში მიიძალა.

— ნეტავ ვინ იუთ?—იკითხა
ცხენმა.

— არ ვიცი, ვერ არსად შემ-
სვედრია. ისე კი შევატყვე, დიდი
ჭკუის მქონე იქნება.

— ასე უცხად როგორ შეატყვე?

— იმასაც ჩემსკვით გრძელდი
კურები ჭკონდა!—უპასუხა ვირმა.

გიორგი კახაიძე

მამალი და შურია

ეზოში დადის მამალი,
დადის და დაიფხორება,
უყვარს ერთი და იგივეს
ათასჯერ განმეორება:

— ჩუ! კრინტი! არა მოთხრათ რა,
ეს ეზო სულ მთლად ჩემია;
ფეხებს რომ მიწას ვაბიჯებ,
თავი ცას მიმიბჯენია!

თავზე რომ ჯილა მიდგია,
სულ ზურმუხტი და ლალია,
დილით რომ ამობრძანდება,
მზესაც კი რჩება თვალია!

ახლა ძალ-ღონეც იკითხეთ:
ვინ არის ჩემთან დევია,
რამდენი ქოფაკისათვის
შავი ღლე დამითევია!
ამდროს შემოხვედა შურია,
შეხედა ჩუმი ღრენითა,
და მამლაყინწამ მოუსვა
ხან ხტომით, ხან კი ფრენითა!

იანო მწელი

არაბული იგავები

ეკლის ბუჩქი

ეკლის ბუჩქმა უთხრა მებძღეს:

— ჩემსე რომ ვინმე იზრუნებდეს, ბაღში დამრკავედეს და მომივლიდეს, მაშინ მეც ღამას ევავეილებს და კემრიელ ნაყოფს გამავისხამა.

მებძღემ ეკლის ბუჩქი ბაღში გადაიტანა, სუკუეთესო მიწასე დარგო და დღეში ორჯერ რწყავდა. ბუჩქი გაიზარდა, მისი წვეტინი ეკალი მოღონიერდა, ხოლო რტოები მოედვა ხესილებსა და მცენარეებს. მალე ვარძემო ეველაფერი დაყარა. მებძღე ბაღშიაც ველარ ჩადიოდა, რადგან ეკალი დაუსოკავად ჩხვლეტდა, ბღს ველარ უკლიდა და ეველაფერი გადასხმა:

— ვაი მე უბედურსო! — სტროდა მებძღე, — ამ ერთ ბოროტ ბუჩქს როგორ ვახსავალე აძღენი კეთილი ხესილი და მცენარეო!

მზე და ქარი

მზე და ქარი დახილავდნენ:

— აბა, რომელი შექმლემთ კაცს ტანისხმოსი გავხადოთ!

ქარმა დაპებრა, მოინდობა კაცისათვის ტანისხმოსი მოეკლივას, მაგრამ ვერაფერს ვახდა. რაც უფრო ძლიერად უბერავდა, კაცი მით უფრო იფუთნებოდა და ტანსაცმელს სხეულსე იკრავდა.

— მამ ესლა ჩემი ნახეო! — სოქვა მსემ. დიძლით გამოიხედა, კაცს დაცხა, გაიხადა ტანსაცმელი და მხარსე გადაკიდებული წაიღო.

ნახტი რომერ სტურუხაძე

შოღები

მე მაშუკას შეძახიან,
 ჩემს ამხანაგს ჰქვია გივი;
 წლებითაც და სიმაღლითაც
 ტოლები ვართ მე და ივი.
 ერთად ვძღვროთ, ერთად დავსტით
 და ვთამაშობთ რიკტაფეკლას.
 მე და გივის გვიცნობს ვეკლა,

მე და გივი ვიცნობთ ვეკლას.
 ოთხ-ოთხი წლის ბიჭები ვართ
 ასლა უბნე მე და გივი.
 სადაც წაგა, მეც მივყვები,
 სადაც წაგულ, მომდევს ივი.

გრიგოლ მახსლავი

სკოლისაკენ

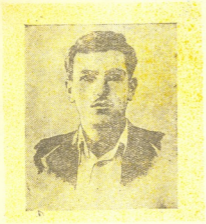
დავუკონე დედას კალოა,
 შემოკრა კობტა ჩანთა,
 „დედა-ენა“ გაეშხადე
 და ჩანთაში ფრთხილად ჩადე;
 რვეულიც მაქვს, კალმისტარიც —
 ძია რეზოს ნაჩუქარი.
 აღარა მაქვს მოთმინება
 რა ვქნა, სულ არ შეიჩნება,
 მამლაყინწვე, ვენაცვალე

გაათენე უფრო მაღე,
 ფისო, იყავ ჩემი მკველი,
 არეინ ახლოს ჩანათს ხელი,
 აღრე, მღვიძრად თუ ვერ მნახე
 მიავ, მიავ ჩამომძახე,
 სიფხიზლე არ დაიშურო
 რომ სკოლაში გავეშურო.

ქ. გოგიაშვილი

ორი ყანჩა

ზღაპარი ალექსანდრე საჯავიასი
ნახაბთაი ლალი გულიაშვილისა

ალექსანდრე საჯავია

ალექსანდრე საჯავია ჩვენი მწერლობის ახალი თაობის ერთერთი შესანიშნავი წარმომადგენელი იყო. სწორედ ერთი წლის წინააღმდეგ, 1944 წ. სექტემბერში გამოაკლდა იგი ქართველი მწერლების რიგებს. ალექსანდრე საჯავიამ ხანმოკლე სიცოცხლის განმავლობაში ბევრი რამ შესძინა მშობლიურ ლიტერატურას. იგი სწერდა ლექსებს, პოემებს, რომლებშიაც გამოხატავდა უხავდრო სიყვარულს თავისი სამშობლოსადმი.

ალექსანდრე საჯავიას ძლიერ უყვარდა ბავშვები, რომელთა შორისაც მას ბევრი მეგობარი შეეგდა. ბავშვებისათვის მან რამდენიმე ზღაპარი დასწერა. ჟურნალის ამ ნომერში შემოკლებით ვაქვეყნებთ პოეტის ზღაპარს „ორი ყანჩა“.

იყო ორი ყანჩა. მათი თავგადასავალი სამწუხაროც არის და სასაცილოც. ადრე დაობდნენ. საბრალო დედამ სიკვდილის წინ ვერაფერი დარიგება ვერ მისცა უმწეო შვილებს, რომელთაც ცხოვრებისა არა გაეგებოდათ-რა.

უფროსმა ბარტყმა სთქვა: მეტად უსუსური არსება ვარ, თვლებს დაეხუჭავ და მოვკვდებიო. მართლაც დაწვა და სიკვდილს დაუწყო ლოდინი.

უმცროსმა-კი გაიფიქრა: სიკვდილი ხომ ისედაც არ ამტდება, შოდი ბედს ვცდიო და სანადიროდ წავიდა.

თევზებმა პატარა, გამხდარი ყანჩის ბარტყი რომ დაინახეს, სიცილი ასტეხეს: ეს ვინ მოსულა, სული რომ შეუბერო წაიქცევა და ჩვენს დაქვრას კი ფიქრობსო. ძალიან გათამამდნენ, მივარდნენ მის ფეხებს და წიწქნა დაუწყეს.

გამოუცდელი მონადირე პირველად დაიბნა. უმწეოდ იგრძნო თავი. უკან დაბრუნება მოინდომა, მაგრამ უცბად გადაიფიქრა. ხერხი სჯობია ღონესაო, დედისაგან ჰქონდა ვაგონილიო.

თქვენ ჩემი არ გეშინიათ, მით უკეთესი ჩემთვისაო, — ჩაილაპარაკა თავისთვის ბლარტმა, ნისკარტი მოიმარჯვა, თვალები მაგრა დააქუცა და ყველაზე მსუქან ღორჯოს ლაყუჩებში სწვდა.

პირველმა გამარჯვებამ ძალზე გა-

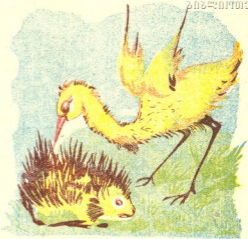
ახარა მონადირე ბევრ მეტეორს თევზს მოუსპო სიკოცხლე. კარგად რომ დანაყრდა, შინისაკენ გასწია, თან ერთი კარჩხალა ძმისთვის წაიღო.

უფროს ძმას, სულილს ეგონა, თვალებს თუ დახუჭავდა, მაშინვე მოკვდებოდა. მაგრამ მოლოდინი არ გაუძარტლდა: არც მოკვდა, თან კი შიმშილისაგან კუჭი ეწოდა. ძმის საჩუქარმა სული ჩაუღვია.

მეორე დღეს ორივენი ერთად წავიდნენ თევზებზე სახადიროდ. უფროსი ყანჩა ჯერ კიდევ სუსტად გრძნობდა თავს, წყალში რომ ჩავიდნენ, თვალები დაუბნეგლდა და ფეხები აუკანკალდა. უმცროსმა გემრიელი თევზი მიაწოდა და მოასულიერა.

მუქთახორა ყანჩა ძალზე გაიწაფა თევზის გამორთმევაში და ძალე ჩვეულებად გადაექცა: როგორც კი უმცროსი ძმა წყალში ჩაყოფდა თავს, უფროსის თვალები, ნისკარტი და მთელი არსება მისკენ იყო შემართული.

გავიდა ხანი: გასუქდა და გაიზარდა

და უფროსი ყანჩა. უმცროსი კი თანდათან დასუსტდა. ვერ იქნა, ვერ მოიშორა მუქთახორა ძმა. ერთ დღეს ასეთი ხერხი მოიგონა: ჩრდილში დაწვა და თავი მოიკვდარუნა. ბევრი უტრიალა მუქთახორამ, ბევრი ჩიჩქნა ნისკარტით, მაგრამ ვერ მოაბრუნა. როცა დარწმუნდა, ნამდვილად მოკვდაო, უფროსი ყანჩა მოწყენილი გაშორდა იქაურობას.

ბევრი იხეტიალა. უცებ საიდანღაც ზღარბი გამოჩნდა, რომელსაც ეკლიანი სამოსიდან თავი გამოეყო და აქეთ-იქეთ თვალებს აცეცებდა. უბედურ ყანჩას ზღარბის თავი თევზი ეგონა და უცებ დაჰკრა ნისკარტი. ზღარბმა შიშველი ზავის უკან წაღება მოასწრო. ყანჩას-კი მისმა ეკლიანმა ტანსაცმელმა ცალი თვალი სულ დაუბრძავა.

უფრო გულგატეხილი და სვედიანი გაუღვია გზას. ბევრი იარა თუ ცოტა, გზაზე ერთი ძელია შემოეყარა.

—საით ყოფილხარ, ჩემო საყვარელო ნათესაო?— მიუღიერსა ძელიამ.

— როგორ, თქვენ განა ჩემი ნათესავი ხართ? — გაიკვირვა სულელმა ყანჩამ.

— ჰაი, ჰაი, რომ ნათესავი ვარ! განა არ გახსოვს ყველაფერი შენთვის მინდოდა და სულ ნანას გიმღერდი, როცა პატარა იყავი? — დაიწყო მელიამ.

ყანჩას, რასაკვირველია, არაფერი არ ახსოვდა, მაგრამ მაინც დაუჯერა. იარეს, იარეს; ბევრი გზა გაიარეს. მელიას დაცხა და ენა გამოაგდო. ყანჩას თევზი ეგონა და ზედენის წვერზე დაჰყრა ნისკარტი. მელიასაც ეს უნდოდა. სტაცა კბილები და გემრიელად შეახრამუნა.

ამბობენ, ზღაპარი ტყუილიაო, აბა მართალი ზღაპარი ვის გაუგონია? მე არასოდეს არ მინახავს ის უზნეო ყანჩა, რომლის ამბავიც ზემოთ მოვახსენეთ. მაგრამ ერთი მოსწავლე ბიჭი მეგულებს, რომელიც სულ სხვისი კარნახის იმედით დადის სკოლაში და გაკვეთილებს არ ამზადებს. ვაი თუ ერთხელ მასაც გაუჭირდეს!

ხარბი დათო

მოსახლავა

დათო ძალიან ხარბი ბიჭია. საქმელს რომ დაუდგამენ, თავის ჯამს ვერასოდეს ვერ ერევა, მაგრამ მაინც სხვის ჯამში იყურება.

გულში დედამ ორი ცალი ვაშლი მისცა. დათომ მაგრად დაბლუჯა ვაშლები და ეზოში გავარდა.

— აი მე! აი მე! — იძახდა დათო და მეზობლის ბიჭებს ვაშლებს აჩვენებდა.

ბავშვებმა ჯერ ყურადღება არ მიაქციეს, მაგრამ ბოლოს ვეღარ მოითმინეს და ორივე ვაშლი წაართვეს.

დათომ ღრიალი მორთო.

— ნუ ტირი, შვილო, — უთხრა დედამ, — აი კიდევ ორი ვაშლი!

დათომ სასწრაფოდ გამოსტაცა ვაშლები დედას და იმის მაგიერ, რომ გაჩუმებულიყო, უფრო უმატა ღრიალს.

— რაღა გატირებს, ხომ მოგეცი სამაგიერო ვაშლები! — ჰკითხა გაკვირვებულმა დედამ.

— როგორ თუ რა მატირებს, ის ვაშლები რომ ბიჭებს არ წაერთმიათ, ახლა ხომ ოთხი ვაშლი მექნებოდა, გულამოსკენით სთქვა დათომ.

გიორგი ივანიშვილი

ზღაპარი ვ. შიანჭოს

ნახატები რ. სურგულაძის

ღ ა თ ვ ი

მობუცი მონადირე იჯდა ბეჭობზე და ქიანურს აჭრიჭინებდა. მის ძალიან უყვარდა მუსიკა და ცდილობდა თვითონ შეესწავლა დაეკრა. ცუდად გამოსდიოდა, მაგრამ მობუცი იმითაც კმაყოფილი იყო, რომ მას საკუთარი მუსიკა ჰქონდა.

მახლობლად ნაცნობმა კოლმეურნემ ჩაიარა და მობუცს უთხრა:

— გადავდე მე ქიანური, თოფი აილე ხელში, მე ამ წუთს დათვს შეგებელი ტყეშიო.

მობუცმა გადადგა ქიანური და გამოპკითხა კოლმეურნეს, თუ სად ნახა დათვს, აიღო თოფი და წვიდა ტყეში.

ტყეში მობუცი დიდხანს ეძებდა დათვს, მაგრამ მის კვლასაც კი ვერ შიავნო.

დიდილა და დასასვენებლად ჯირკჭე ჩამოჯდა.

ტყეში დუმბილი სუფევდა. რტოც კი არსად ხმაურობდა, არც ფრინველების ხმები ისმოდა.

ანაზღად მობუცს მოესმა— ძინ!— ისეთივე ლამაზი, როგორსაც სიმი გამოსცემდა ხოლმე.

რამდენიმე წინს შემდეგ ხმა ისევ განმეორდა— ძინ!

მობუცი გაცვიფრდა:

— ნეტავ ვინაა ამ ტყეში, სიმებზე რომ უკრავსო?

ტყიდან კი კვლავ გაისმა— ძინ! — წკრიალა და ალერსიანი.

მობუცი წამოადგა ჯირკიდან და ფრთხილად წავიდა იქითკენ, საიდანაც ისმოდა ხმა.

ხმა ტყის პირიდან გამოდიოდა.

მობუცი ამოეფარა ნაძვს და ხედავს მეხისაგან დახეთქილ ხეს. მალლა ამოწვდენილა გრძელ-გრძელი ნახეთქები. ხესთან ზის დათვი და ერთი ნახეთქისათვის თათი უტაცნია.

დათვმა მოსწია თავისკენ ნახეთქი და გაუშვა იგი.

გაიხარდე

ნახეთქი გასწორდა, გააგრეოლა და ჰაერში გაისმა — ძინ! — სიმღივით ეღერდა.

დათვი ზის თავჩაქინდრული და უსმენს. მოხუციც უსმენს: კარგად მღერის ნახეთქი!

ხმა მიწყდა, დათვი კვლავ თავისას შეუდგა: მოსწია ნახეთქი და გაუშვა.

სალამოს ნაცნობმა კოლმეურნემ კვლავ ჩაიარა მონადირის ქობის მახლობლად.

მოხუცი კვლავ ჯირკზე იჯდა ქიანურით. თითოთ გამოსწევდა ერთ სიმს და სიმოც წუნარად ეღერდა: ძინ!

კოლმეურნე შეეკითხა მოხუცს:

— რა ჰქენი, მოჰკალი დათვი?

— არა, — მიუგო მოხუცმა.

— მაშ რა ჰქენი?

— რას ამბობ, როგორ უნდა მესროლა მისთვის, როცა ის ისეთივე მუსიკოსია როგორც მე.

და მოხუცმა მოუთხრო კოლმეურნეს, თუ როგორ უკრავდა დათვი მეზისაგან ვახეთქილ ხეზე.

თარგმანი ლადო ახათიანიხა

ზოგ ბავშვს ძამა დაუბრუნდა, ზოგის შოვა შალე,
შენ კი ვეღარ დაუგოცნი ტკბილ მაძილოს თვალებს...
ნუ იტირებ, გენაცვალე, თვალს ცრემლით ნუ ნამავ!
შენი ძამა გშირი იყო,
შენი კარგი ძამა...
ძამაშენი ფრონტზე მოჰკაფეს,
დედის კულის ვარდო,
შენი კი ძამის სასახელოდ უნდა გაიხარდა.
გაიხარდე, გაიხარე,
არ შეგწარდეს გარჯა,
რომ სთქვან შენზე, კარვ ძამასო
კარგი შვილი დაწნა!

ზურაბ ჭაბუკიძე

შარბა

სიტყვის პირველი მესამედი ნაწილი გარეული ფრინველის სახელია დანარჩენი ორი ნაწილი — სახოფლო მეურნეობისათვის ფრიად საჭირო ცხოველი, მთლიანად, — ზამთრობით ყველას უყვარს.

მგელი და ადამიანი

ზლაპარი

ერთხელ მელამ მგელს ადამიანის ძლიერებაზე უამბო, არც ერთ მხეცს არ შეუძლია წინააღმდეგობა გაუწიოს მას და მხოლოდ ეშმაკობით და ცბიერებით თუ ახერხებენ მისგან თავის დაღწევასო. მგელმა უთხრა:

— როგორც კი საშუალება მომეცება ადამიანის ნახვისა, მაშინვე ვეცდები და ვსინჯავ მის ძალ-ღონესო.

— ამაში მე დავებმარები, მიუგო მელამ. — შენ ხვალ დილით აღრე მონადირე ჩემთან და ადამიანს მე გაჩვენებო.

მართლაც, მეორე დღეს აღრიანად გამოცხადდა მგელი დანიშნულ ადგილზე. მელა წიხ გაუძღვა და წაიყვანა იმ გზაზე. რომელზედაც მონადირე ყოველდღე დადიოდა. პირველად გამოჩნდა ერთი ნასალდათარი მოხუცი კაცი.

— ეს არის ადამიანი? — ჰკითხა მგელმა.

— არა, — უპასუხა მელამ, — ეს ადამიანად ნამყოფია.

შემდეგ გამოჩნდა ერთი პატარა ბიჭი, რომელიც სკოლისაკენ მიეშურებოდა.

— ეს არის ადამიანი? — კვლავ ჰკითხა მგელმა.

— არა, — უპასუხა მელამ, — ეს მერე გახდება ადამიანი.

ბოლოს გამოჩნდა მონადირე, რომელსაც მხარზე ორღულუიანი თოფი ეკიდა და წელზე კი ხანჯალი.

მელამ უთხრა მგელს:

— ხედავ, აგერ მოდის ადამიანი, რომელსაც უნდა შევებოლო, მე კი მირჩევნია ჩემს სოროს შევაფარო თავი.

მგელი მაშინვე გაქანდა ადამიანისაკენ, როდესაც მონადირემ მგელი შენიშნა, თავისთვის ჩაილაპარაკა:

— სამწუხაროა, რომ ტყვიით არა მაქვს გატენილი!

მაშინვე მოიხსნა მხრიდან თოფი, დაუმოხსნა, ესროლა და საფანტი შიგსახეში მიაყარა.

ზარმაცი ხარი

ივანე

მგელს სახე ძლიერ აეწვა, მაგრამ მაინც არ შეეკრთა და კვლავ წინ გასწია. მონადირემ ახლა შეორე ლულიდანაც ვსროლა.

მგელმა ერთხანს ტკივილები ვერ იგრიძო, გაქანდა წინ და სურდა მონადირეს სცემოდა. მაშინ მონადირემ იძრო თავისი პრილა ხანჯალი და მარცხნივ და მარჯვნივ რამდენჯერმე უთავაზა. მგელს ტკივილები ემწუვა და მთლად სისხლში გასერილი ღრიალით გაიქცა მელიისაკენ.

— აბა, ძმაო მგელო, — უთხრა მგელიამ, — რა ჰქენი, რა გააწყე აღამიანთან?

— ეხ, — უპასუხა მგელმა, — ვერ წარმომედგინა, თუ ასეთი ძლიერი იყო აღამიანი. პირველად მხრიდან ჯოხი შოიხსნა; ჩაჰბეოა და სახეზე რალაცები შემომაყარა. შემდეგ მეორედ ჩაჰბერა და სეტყუასავით კვლავ რალაცეები მომაყარა. როდესაც სულ ახლოს მივედი, გვერდიდან ერთი პრილა ნეკნი ამოიძრო და ისე დამკრა და დამკრა, რომ კინაღამ იქვე მოვკვდი!

— ხედავ, რა ტრაბახა ხარ? — უთხრა მელამ, — ერთხელაც იქნება ამდენი ტრაბახით ისე შორს შესტოპავ, რომ თავს ვეღარ უშველი.

თარგმანი გერმანულიდან ნ. მახა

ნახატები გ. გორდელაძისა

ერთი ნიმა ხარი, მწუქმისი მუქმწველად, კსაში ხარებს ჩამონხა და ტუქში შეიძალა: ხეაღ სუნის ამინდი იქნება და სახეშიაღ წამიუქანენო.

როცა მწუქმისა მამლარი ხარები ბოილის ესომხ შერევა, შენიძნა: ნიმა მათ ბრ ახლდა: ახლო-მახლო სამოურებზე მოიძებნა, მაგრამ დამუქ მკუსწრო და ვერ იბოვა.

შეორე დღეს მქნრეებმა ხარები, მართლაც, სამუქშიაღ წაიუქანეს, მწუქმისი კი ნიძახ სამეხნეაღ წავიდა. დიდხინის შეხის მქმდეკ მის კვალს მიავნო: მანტოდმარტო მოსუტალიუ ნიმა კვალ - ბარდებით დაბურულ ტუქში მკლეებს დაეკლიჯათ.

გიორგი კახანიძე

რატომ ემადლება ჭიკაყელა მზეს?

ჭიკაყელა თავისი ღორწოიანი სველი კანით სუნთქავს: თუ კანი სველი არ ექნება, კარგად ვერ სუნთქავს და იგუდება. მზეზე კანი უშრება. ამიტომ არ უყვარს ჭიკაყელას მზე.

ოზობა

შებდეთ ოზობას. ქსელი გაუკეთებია. შიგ ჩამჯდარა და მზად არის ეტეკროს ბუხს ყველა ოზობა მქსოველად იზადება. პაწაწინა ოზობამ ისევე კარგად იცის ქსელის ქაოვია, როგორც დიდმა. ვერც ერთი დამრთველი და მქსოველი შრომაში ოზობას ვერ აჯობებს. ოზობა არასოდეს არ აჩქარდება, სულ იმის ცდაშია, რომ მისი ძაფი ყოველთვის მაგარი იყოს.

ყველა ოზობა ერთი და იგივე სახის შრომას ირ ეწევა. ზოგი ოზობა კალატოზია. ასეთი ოზობები მონრდილი სათითურის ოდენა სახლებს აშენებენ. უკეთებენ კარებს, რომელსაც სახლში შესვლისას ხურავენ. ამზობენ, კარების ჩაკეტვაც შეუძლიათ, ისე რომ ვერც ერთი მძარცველი ვერ შეღვთავს სახლშია.

ბაღის ოზობა ძაფებს ჯერ პერში გამოყოფს. ეს ძაფები ქარის შემგობით ბლაბებსა და ხის ტოტებს გამოედება, მერე ოზობა ამ ძაფებს გზებოდ და ხიდებოდ იყენებს ადგილიდან ადგილზე გადასასვლელად.

უწაფურ ამბავს გვიანობენ ერთ ოზობაზე, რომელმაც სოცოტლემ ამ გზით შეინარჩუნა. ის დასვენს ჯობზე, რომელიც წყალში ეგდო

ნაპირიდან ორი სამი ნაბიჯის მანძილზე. აიგვარად ოზობა პატარა კუნძულზე მოექცა. რა უნდა ექნა მის? ჯობის მთელი ფართობი მოიარა, ნაპირზე გასასვლელი გზა ვერსად იპოვა. ბოლოს ჯობის ბოლოზე შეჩერდა. არ განძრეულა. აიღბათ თავის ბედზე დარდობდა. მალე გრძელი ძაფის დართვა დაიწყო. მისი ერთი ბოლო ჯობის თავს გამოაბა, მერე ძაფი ქარს გაატანა. ძაფი ხეს მოედო ნაპირზე. ოზობა სიხარულით გასრიდა და ძაფზე და ნაპირზე გავიდა.

ინგლისურიდან სთარგვნი მაყვალა ყიდუშიქმ

გამოსახედი

(შედგენილი ნოდარ ნოდელის მიერ)

(შედგენილი ალექსანდრე საჩინოელის მიერ)

1. მას გარეშე არვინ რჩება
ასღბ სოფლად და ქალბქში.
დილით მისკენ სიხარულით
მიისწრაფის. ეველა ბავშვი.
(ააააი)
2. კაღმის სხივის ნაყოფია,
მასში არის ცოდნის წყარო.
ეველა ბევრის უუვარს იგი,
რომ სემქობლო გაასაროს.
(აფსაჟ)

- 1) თეთრია და რბილი,
ბუქბუქა და თბილი.
(იფიფ)
- 2) არც ხურმაა, არც ტუნდა,
სასრამუნოდ ღორს უნდა.
(აააა)
- 3) მცენარეა ავი,
მწვავედ დამსუსხავი.
(ააააა-ა)

თეთრი დათვი

— ბავშვებო! თქვენ აღბათ გინახათ თეთრი დათვი თბილისის ზოოპარკში. იგი შორიდან არის აქ მოყვანილი. მისი მუდმივი სამყოფელი შარკული ჩრდილოეთია, სადაც თითქმის მთელი წლის განმავლობაში ზღვა დაფარულია ყინულითა და მუდმივი თოვლით. თეთრი დათვის სიცოცხის არ ეშინია.

თეთრი დათვი გაცილებით უფრო დიდია მის მონათესავე, ჩვეულებრივ დათვზე. მას მოკლე თათები აქვს და თათები შეერთებული აქვს საცურაო აპკით, იმისათვის რომ მას ხშირად უხდებია ცურვა თევზებზე და ზღვან სხვა ცხოველებზე ნადირობის დროს, რომლითაც იგი იკვებება.

იგი ძალიან ჩქარა დასცურავს და ხაათში დაახლოებით 4-5 კილომეტრს გადის, განსაკუთრებულად ყვინთავს და მოხერხებულად იჭერს თევზებს.

თეთრი დათვი სქელში, ბანჯგეღვანში, თეთრი-ყვრცხლებისებრა ბეწვი აქვს.

რ ე ბ უ ს ი

ქუათუ თვე

